

Ο σκοπός του απολυτρωτικού έργου του Χριστού

Ορθοδοξία / Θεολογία

Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος

Ο ευαγγελιστής Ιωάννης στην Πρώτη επιστολή του μας αναφέρει ότι η κατάργηση της δυναστείας του διαβόλου πάνω στην ανθρώπινη φύση ήταν ο σκοπός του απολυτρωτικού έργου του Χριστού. «Γι' αυτό φανερώθηκε ο Υιός του Θεού, για να καταστρέψει τα έργα του διαβόλου» (Α΄ Ιωαν. 3,8). Ο Κύριος δεν κατέργησε μόνο τα έργα του διαβόλου αλλά και τον ίδιο το διάβολο. Αυτό το βλέπουμε να συμβαίνει στην αναμέτρησή του κατά τους πειρασμούς του στην έρημο, στην θεραπεία των δαιμονισμένων ανθρώπων και κυρίως στον σταυρικό του θάνατο.

Α΄. Οι πειρασμοί στην έρημο.

Μετά το βάπτισμά του στον Ιορδάνη ποταμό ο Ιησούς οδηγήθηκε από το Άγιο Πνεύμα στην έρημο για να αντιμετωπίσει τους πειρασμούς του διαβόλου και να τον νικήσει. Με την νίκη κατά του διαβόλου έδειξε στον άνθρωπο τον τρόπο αντιμετώπισης των προσβολών του πειρασμού. Ο διάβολος βλέποντας τον Κύριο

ως άνθρωπο προσπάθησε να τον δελεάσει με προσφορές για να τον υποτάξει στο δικό του θέλημα. Σαράντα μέρες και νύκτες τον παρακολουθούσε που νήστευε μέσα στον απαράκλητο τόπο. Όπως σημειώνουν οι ευαγγελιστές ο Χριστός μετά την εξαντλητική νηστεία «ύστερα πείνασε». Όπως λέει ο Άγιος Επιφάνιος «πείνασε για να δείξει την αληθινή ενανθρώπηση». Τότε ο διάβολος νόμισε ότι η νίκη του θα ήταν σίγουρη σ' αυτή την κατάσταση της αδυναμίας και της πείνας που βρισκόταν και έκανε την πρώτη του πρόκληση λέγοντας: «Αν είσαι υιός του Θεού, πες να γίνουν αυτές οι πέτρες ψωμιά» (Ματθ. 4,3).

Ο διάβολος γνώριζε μέχρι ενός σημείου τη σχέση του Ιησού με τον Θεό και ήθελε να πληροφορηθεί περισσότερα. Βρίσκεται σε αμηχανία και αμφιβάλλει αν ο Χριστός είναι πράγματι υιός του Θεού, βλέποντας μόνο την ανθρώπινη φύση του γιατί σαν άνθρωπος έπρεπε να υποκύψει στον πειρασμό της ανάγκης της τροφής. Γι' αυτό και τον ρωτά «αν είσαι υιός του Θεού» και όχι αν πεινάς, πες να γίνουν οι πέτρες ψωμιά. Ο διάβολος ζητά να ικανοποιήσει ο Κύριος τις σωματικές του ανάγκες κάνοντας ένα θαύμα. Η απάντηση του Ιησού ότι «ο άνθρωπος δεν ζει με μόνο το ψωμί, αλλά με κάθε λόγο που βγαίνει από το στόμα του Θεού» δεν πείθει τον διάβολο αλλά προχωρεί πάλι στη δεύτερη πρόκληση, στον έλεγχο της θεότητάς του.

«Τον οδήγησε στην αγία πόλη, την Ιερουσαλήμ, και τον έστησε στο πιο ψηλό μέρος του ναού και του είπε: αν είσαι υιός του Θεού πέσε κάτω -και δεν θα πάθεις τίποτε γιατί η Γραφή λέει: θα δώσει εντολή για σένα στους αγγέλους του και θα σε σηκώσουν στα χέρια τους για να μη σκοντάψει σε πέτρα το πόδι σου». Το γεγονός

που περιγράφεται προκαλεί κατάπληξη και απορία. Ο Θεός Πατέρας παραχωρεί υπερφυσική δύναμη στο διάβολο, προ του σταυρικού πάθους, ο οποίος μεταφέρει τον Χριστό στην Ιερουσαλήμ στο πιο ψηλό μέρος του ναού. Πρόκειται εδώ για την κορυφαία ταπείνωση του Χριστού. Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος γράφει· δεν πρέπει να θαυμάζει κάποιος ότι ο Χριστός επιτρέπει στον διάβολο να άγεται από εκείνον κατά τη βούλησή του, εφόσον ο Χριστός οικειοθελώς παρέδωσε τον εαυτό του στο σταυρικό θάνατο. Ο δε Ζιγαβηνός παρατηρεί ότι ο Χριστός επέτρεψε στον διάβολο να τον πηγαίνει όπου ήθελε και να τον πολεμά όπως ήθελε, ώστε να ηττηθεί σε όλες τις πειρασμικές του προκλήσεις και να δραπετεύει μόνος του από το πειρασμικό του έργο. Οπωσδήποτε η ταπείνωση αυτή του Χριστού έχει ένα ιδιαίτερο νόημα για τον πιστό. Ο Χριστός δίνει το παράδειγμα της ανοχής, της υπομονής και της ταπείνωσης πριν το σταυρικό πάθος, για να διδάξει τους πιστούς ότι το πέρασμα τους μέσα από τους πειρασμούς είναι απαραίτητο στάδιο υπερνίκησης του διαβόλου στον προσωπικό τους αγώνα. Ο Χριστός πάσχει ως άνθρωπος και ο άνθρωπος πρέπει να πάσχει όπως ο Χριστός!

Ο τρίτος πειρασμός του διαβόλου προς το Χριστό απέβλεπε στη διέγερση της επιθυμίας της ανθρώπινης φύσεώς του για την κατάκτηση του κόσμου και την απόκτηση της δόξας της υλικής ιδιοκτησίας της κτίσεως. Ο διάβολος σκόπευε στην υπόταξη του υιού του Θεού στην εξουσία του, αφού το αντάλλαγμα της αποδοχής του τρίτου αυτού πειρασμού από τον Χριστό θα ήταν η προσκύνηση του διαβόλου. «Όλα αυτά θα σου τα δώσω, αν πέσεις και με προσκυνήσεις». Το «φύγε από μπροστά μου σατανά. Η Γραφή το λέει καθαρά: μόνο τον Κύριο το Θεό σου θα προσκυνάς και μόνο αυτόν θα λατρεύεις»(Ματθ. 4, 10) που είπε ο Κύριος δίνει τέλος στους πειρασμούς του.

Ο διάβολος απατήθηκε και στην έρημο και στο σταυρό του Χριστού βλέποντας μόνο την ανθρώπινη φύση του. Στη περίπτωση του σταυρού η απάτη του τού κόστισε την απώλεια της εξουσίας του πάνω στην ανθρώπινη ψυχή που βαδίζει την οδό της κατά χάρη θέωσης.

Β΄. Θεραπεία δαιμονισμένων

Η κατανίκηση και κατάργηση του διαβόλου από τον Χριστό πραγματοποιήθηκε και στο επίπεδο της θεραπείας δαιμονισμένων. Στον ψυχικό και σωματικό κόσμο αυτών των ανθρώπων είχαν εγκατασταθεί δαιμόνια, που εξουσίαζαν με απόλυτο

0

ευαγγελιστής Ματθαίος βεβαιώνει ότι• «του έφεραν πολλούς δαιμονισμένους, και μόνο με το λόγο του έδιωχνε τα πονηρά πνεύματα»(Ματθ.8,16). Με μόνο το λόγο ο Κύριος, χωρίς αγώνα και πόλεμο, χάριζε την ελευθερία στους δαιμονισμένους που θεράπευε, από την βασανιστική κυριαρχία τους.

Στη γνωστή περίπτωση των δύο δαιμονισμένων της χώρας των Γεργεσηνών, φαίνεται η ταπεινωτική συμπεριφορά των δαιμονίων απέναντι στην καταλυτική γι' αυτά εξουσία και δύναμη του Κυρίου. Μόλις τα δαιμόνια είδαν τον Χριστό του φώναξαν «Ποιά σχέση υπάρχει ανάμεσα σε μας και σε σένα, Ιησού υιέ του Θεού; Ήλθες εδώ πρόωρα για να μας βασανίσεις; Εάν πρόκειται να μας βγάλεις έξω από εδώ, επίτρεπέ μας να απέλθουμε στο κοπάδι των χοίρων». Επίτρεπέ μας! Τα δαιμόνια γνώριζαν μόνο τον βασανισμό τους κατά την Δευτέρα παρουσία του Χριστού γι' αυτό απορούν πως βασανίζονται προ της ώρας τους.

Ο Κύριος το έργο της απελευθέρωσης βασανιζόμενων ανθρώπων από δαιμονικές δυνάμεις το ανέθεσε και στους μαθητές του. «Αφού κάλεσε τους δώδεκα μαθητές του τους έδωσε την εξουσία πάνω στα δαιμονικά πνεύματα για να μπορούν να τα διώχνουν»(Ματθ 10,1). Και σε άλλη ακόμη περίπτωση τους επανέλαβε την ίδια εντολή• «δαιμόνια εκβάλλετε» (Ματθ.10,8).

Και ο ευαγγελιστής Λουκάς διηγείται ότι όταν, μετά την επιστροφή εβδομήκοντα μαθητών του Κυρίου από μια περιοδεία, με χαρά του ανήγγειλαν ότι «Κύριε, και τα

δαιμόνια υποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου». Ὁ Κύριος τότε βρῆκε τὴν ευκαιρία νὰ τοὺς πληροφορήσει ὅτι· «Ἀπὸ τότε ποὺ ἄρχισα τὸ ἔργο μου ἀλλὰ καὶ ὅταν σὰς ἔστειλα σὲ περιοδεῖα, καὶ τώρα ποὺ ἔρχεστε καὶ μου ἀναγγέλλετε τὴν ἐπιτυχία σας κατὰ τῶν δαιμονίων, ἔβλεπα τὸν Σατανά νὰ χάνει τὴν ἐξουσία του, τὸν ἔβλεπα νὰ πέφτει συντριμμένος κάτω ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἐξουσίας του καὶ ἀπὸ τὶς σφαῖρες τοῦ ἐναέριου κόσμου, ἀπὸ ὅπου ἀσκούσε τὴν κυριαρχία του. Τὸν ἔβλεπα νὰ πέφτει τόσο γρήγορα καὶ φανερά καὶ με τόσο πάταγο, σαν νὰ πέφτει ἀστραπή»(Λουκ.10,18) .

Γ΄. Ὁ σταυρικός θάνατος

Ἡ τέλεια καὶ ὀριστική κατάργηση τῆς ἐξουσίας τοῦ διαβόλου πάνω στὴν ἀνθρώπινη φύση, τὴν ἀνακαινιζομένη ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, πραγματοποιήθηκε με τὸ σταυρικό θάνατο τοῦ Χριστοῦ. Ὅσοι χριστιανοὶ ἀγωνίζονται τηρώντας τὶς ἐντολές καὶ ἐπιθυμοῦν τὴν κατάκτηση τοῦ «καθ' ὁμοίωσιν» ἀνήκουν στὸν Χριστό καὶ ὁ διάβολος δὲν μπορεῖ νὰ ἐμποδίσει αυθαίρετα τὴν προσπάθεια τῆς σωτηρίας τοὺς.

Ο Χριστός με το σταυρικό του θάνατο, κατάργησε το χειρόγραφο των αμαρτιών μας καρφώνοντάς το στο σταυρό, και «αφαίρεσε τη δύναμη που είχαν οι δαιμονικές αρχές και εξουσίες και τις διαπόμπεψε, σέρνοντάς τες νικημένες στο θρίαμβο του σταυρού του Χριστού»(Κολ. 2,14-15). Βλέπουμε όμως ότι και μετά το σταυρικό θάνατο ο διάβολος πειράζει και βασανίζει τους πιστούς. Αν και είναι δεμένος και δεν έχει ελευθερία να πειράζει όποτε θέλει, ο Θεός τον χρησιμοποιεί ως όργανο παιδείας των πιστών παραχωρώντας του τη δυνατότητα να τους πειράζει με δοκιμασίες και θλίψεις.

Ο Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής στο έργο του «Τα 400 κεφάλαια περί αγάπης» αναφέρει τους λόγους που ο Θεός παραχωρεί στο διάβολο την παιδεία των πιστών.

«Για πέντε αιτίες παραχωρεί ο Θεός να μας πολεμούν οι δαίμονες.

Πρώτη είναι, η εξής: πολεμούμενοι από τούς δαίμονες και αντιπολεμούντες αποκτούμε πείρα και διάκριση των διαφόρων μορφών της κακίας και της αρετής. Δεύτερη δε, όπως, αποκτώντες τις αρετές μέσα στον πόλεμο και τον μόχθο τις διατηρούμε σταθερές και αμετάβλητες.

Τρίτη αιτία είναι, όταν προοδεύουμε στην αρετή να μην υπερηφανευόμαστε, αλλά να ταπεινοφρονούμε.

Τέταρτη είναι, αφού λάβαμε πείρα της αθλιότητας της αμαρτίας να την μισήσουμε μέσα από την καρδιά μας.

Και πέμπτη αιτία, μαζί με όλα τα παραπάνω, είναι να μη λησμονήσουμε την ανθρώπινη αδυναμία μας, ούτε την δύναμη του Θεού, που μας βοήθησε, όταν πλέον με την χάρη του γίνουμε απαθείς».

Οι πιστοί βέβαια πρέπει να αγωνίζονται με εγρήγορση κατά των προσβολών του διαβόλου, ή όπως γράφει ο Απ. Παύλος «των μεθοδειών του διαβόλου», που απειλούν την πνευματική τους υπόσταση και τη σχέση τους με τον Θεό και την Εκκλησία. Με το φρόνημα ότι «πάντα ισχύω εν τω ενδυναμούντί με Χριστώ»(Φιλιπ. 4,13) θα μπορέσει ο πιστός να υπερνικήσει τις δαιμονικές αυτές προσβολές με ωφέλεια πνευματική και πρόοδο και ενίσχυση στον αγώνα του για τη χριστοποίησή του.

<http://bit.ly/2s8FmFT>